

Insecten in Hollywood

Door **MARION DE BOO**

„Of ik nu een boek lees, in een museum ben of in de bioscoop zit, overal zie ik insecten”, zegt de Wageningse entomoloog Marcel Dicke. „Insecten worden in films veel gebruikt, soms onopvallend, soms overduidelijk in beeld. In de thriller *The Silence of the Lambs* is het insect zelfs de sleutel tot de plot.

Die vond ik eerlijk gezegd nogal eng.

Dicke: „Er is een reeks jonge vrouwen vermoord, met ieder een pop van een doodshoofdvlinder in hun keel. Dat staat symbool voor de metamorfose die de moordenaar (een gefrustreerde transseksueel, die voor een operatie is geweigerd) wilde doormaken. Door zich in de afgestripte huiden van zijn slachtoffers te hullen hoopte hij alsnog vrouw te worden. Het aardige is dat de doodshoofdvlinder die prominent op de poster van de film staat, niet zomaar een doodshoofd heeft. Het beeld is subtiel opgebouwd uit zes of zeven blote vrouwen. Dat heeft de filmmaker ontleend aan Salvador Dali, die samen met Luis Buñuel in 1928 de surrealistische film *Un Chien Andalou* maakte. In die film komt ook een mooie scène voor waarin een bedreigde jonge vrouw een deur probeert dicht te duwen, terwijl er een hand tussenzit. Als die hand opgaat, kruipen er mieren uit, symbool van afbraak en vergankelijkheid. Dali was nogal bang voor de dood, daar speelt hij mee.”

Woensdag om 20.00 uur spreekt prof. MARCEL DICKE (Laboratorium voor Entomologie, Wageningen Universiteit) over insecten op het filmdoek (inclusief filmfragmenten met insecten) in de lezingenserie Insecten en Maatschappij. Aula, Gen. Foulkesweg 1a, Wageningen. Zie www.ent.wur.nl/NL/Insecten+en+Maatschappij/

Worden insecten op het witte doek mettertijd sympathieker?

„Nou, nee. Elk jaar verschijnen wel een paar insectenhorrorfilms, als variaties op dezelfde weinig interessante plot. Een lieflijk landleven wordt verstoord door de komst van enge insecten in grote aantallen of met enorme afmetingen en dat eindigt dan onveranderlijk in totale chaos. In de jaren

vijftig zorgt de fall-out van kernproeven in Nevada voor reusachtige mieren; in de jaren tachtig verandert een onderzoeker door genetische manipulatie zelf in een vlieg. Zo worden insecten gebruikt om mensen angst aan te jagen. Dat vind ik jammer!”

U staat voor het insect?

„Natuurlijk! Een mooie, maar weinig bekende film is *Angels and Insects*. Die speelt aan het eind van de negentiende eeuw, in de tijd van het naturalisme, in een groot landhuis, waar een rijke Britse familie een entomoloog (insectkundige) in dienst neemt. De moeder van het huis beweegt niet veel, zij eet voornamelijk taartjes die door bedienden naar binnen worden geschoven, alsof zij een mierenkoningin is. Zo krijg je allerlei mooie parallellen te zien tussen de levens van mensen en insecten. Overigens zijn entomologen in films meestal geen superhelden. Ze lopen vaak nogal wereldvreemd, ongeschoren en onaangepast rond, zoals trouwens de meeste wetenschappers in Hollywood.”

Ten onrechte?

„Ach, er loopt er wel eens zo eentje tussen, maar zie je dat in andere beroepen ook niet?”

Muggenzifters en Mierenneukers - Insecten onder de Loep genomen. 288 pag. Geschreven door medewerkers van het Laboratorium voor Entomologie met een voorwoord van Midas Dekkers.